
Marts 2025

Praktisk guide til behandling af sager om formue (aktivloven)

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-558-4

Indholdsfortegnelse

Gældende regler	4
Systematikken	4
1. Har borgeren formue i aktivlovens forstand?	4
1.1 Afgrænsning over for indtægter	5
1.2 Fast ejendom	6
2. Tilhører formuen borgeren eller borgerens ægtefælle?	6
3. Skal der ses bort fra formuen efter undtagelsesreglerne?	8
4. Er formuen i behold?	10
4.1 Overførsler til andre personers konti	10
5. Er formuen til rådighed for borgeren?	13
6. Opgørelse af formuen	14
6.1 aktivlovens § 14, stk. 2 – bevaring eller opnåelse af en nødvendig boligstandard	16
6.2. aktivlovens § 14, stk. 2 - uddannelses- og erhvervsmuligheder	17
7. Beregning af selvforsørgelsesperioden	18
7.1 I et forløb – midlertidig afbrydelse af hjælpen eller ophør af hjælpen	18

Formue har efter aktivlovens § 14 betydning for retten til hjælp til forsørgelse efter aktivlovens §§ 22-25.

Hvis en borger har formue, der overstiger formuegrænsen på 10.000 kr./20.000 kr. (pr. den 1. juli 2025 15.000 kr./30.000 kr.), kan borgeren ikke få hjælp til forsørgelse.

For at kunne træffe en korrekt afgørelse om afslag på hjælp eller ophør eller om midlertidig afbrydelse af hjælp på grund af formue er der en række vurderinger, kommunen skal foretage.

I guiden gennemgår vi de gældende regler og den gældende praksis på området. Vi beskriver også de vurderinger, kommunen skal foretage, og de kriterier kommunen kan inddrage, når kommunen træffer afgørelse om afslag på eller ophør af hjælp på grund af formue.

Vi kommer desuden ind på situationer, hvor en borger skal tilbagebetale allerede udbetalt hjælp på grund af formue.

Gældende regler

Det følger af aktivlovens § 14, stk. 1, at kommunen ikke kan yde hjælp, hvis ansøgeren og/eller ansøgerens ægtefælle har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen skal dog se bort fra beløb på op til 10.000 kr. for ugifte/20.000 kr. for ægtepar (pr. den 1. juli 2025 15.000 kr./30.000 kr.).

I aktivlovens § 14, stk. 2 -stk. 8, er der en række undtagelser til, hvornår en formue har betydning for hjælp til forsørgelse.

Systematikken

Når kommunen skal vurdere, om en borger har formue, der påvirker retten til at modtage hjælp, skal kommunen gennem en række trin:

1. Har borgeren formue i aktivlovens forstand?
2. Tilhører formuen borgeren eller borgerens ægtefælle?
3. Skal der ses bort fra formuen efter undtagelsesreglerne?
4. Er formuen i behold?
5. Er formuen til rådighed for borgeren?
6. Opgørelse af formuen
7. Beregning af selvforsørgelsesperioden

I det følgende gennemgår vi systematikken nærmere.

1. Har borgeren formue i aktivlovens forstand?

Først skal kommunen tage stilling til, om borgeren har formue.

Ankestyrelsen har i udmeldt praksis og i administrativ praksis taget stilling til, at formue fx er:

- visse pengebeløb, herunder overskydende skat, opsparet kontanthjælp (Ankestyrelsens principmeddelelse 28-24)

- værdier, der (hurtigt) kan omsættes til penge, fx aktier/værdipapirer, guld, sølv mv.
- værdien af kostbart indbo, fx ægte tæpper eller indbo ud over det normale
- gevinster, både pengegevinster og forbrugsgoder
- biler
- fast ejendom, herunder også sommerhuse (Ankestyrelsens principmeddelelse 23-23)

1.1 Afgrænsning over for indtægter

Ved pengebeløb er det en konkret vurdering, om beløbet er formue eller indtægt. Kommunen skal foretage denne vurdering, fordi indtægter skal behandles efter aktivlovens §§ 30-33.

I principmeddelelse 20-19 har Ankestyrelsen defineret begrebet "indtægter". Det følger af principafgørelsen, at en indtægt er *"... pengebeløb eller goder, der ikke er formue, og som udbetales som følge af en forpligtelse eller en modydelse. Der er således tale om beløb eller goder, der ydes i henhold til gældende regler eller vedtægter, et ansættelsesforhold eller en aftale."*

Når kommunen skal vurdere, om et beløb, der fx er gået ind på en bankkonto, er indtægt eller formue skal kommunen inddrage borgerens oplysninger om beløbet. Kommunen skal også inddrage teksten på kontoudtoget og andre tilsvarende oplysninger. Hvis borgeren ikke medvirker til at oplyse sagen, skal beløbet betragtes som en indtægt. Det følger af principmeddelelse 104-16 og 20-19.

Som udgangspunkt kan det lægges til grund, at et beløb, der er fremkommet ved opsparring/ophobning eller lignende, er formue.

Andre beløb

Et andet udgangspunkt er, at beløb, der træder i stedet for en indtægt, også betragtes som en indtægt. Det kan fx være forsørgertabserstatning eller tabt arbejdsfortjeneste.

Beløb der betragtes som formue:

- opsparret kontanthjælp (principmeddelelse 28-24)
- pengegaver
- udbetaling af efterlønsbidrag (når det udbetales i utide, før man når efterlønsalderen)
- låneprovenu (principmeddelelse 125-12)
- indsamlede midler
- fortjeneste ved salg af formuegoder (principmeddelelse A-35-04)
- værdistigning af et formuegode. Fx hvis et ægte tæppe stiger i værdi fra 10.000 kr. til 15.000 kr.
- erstatning ved tab af erhvervsevne der udbetales som et engangsbetalt beløb (principmeddelelse 40-15)
- invalidesum (principmeddelelse A-16-00)
- udbetaling af en livsforsikring (principmeddelelse 62-11)
- overgangsbetalt beløb efter arbejdsskadeloven
- bonus fra et forsikringssselskab
- kompensation
- gevinster

- visse legater

Beløb der ikke betragtes som formue:

- lånemuligheder – medmindre der er tale om mulighed for at låne i fast ejendom (principmeddelelse 6-16)
- erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (principmeddelelse 40-15)
- erstatning ved tab af forsørger

Særligt om lån, tilbagebetaling af lån og gaver

Lån, tilbagebetaling af lån og gaver betragtes som udgangspunkt som formue. Men hvis en borger fx optager lån i et systematisk, gentagent og regelmæssigt omfang, kan lånene imidlertid betragtes som indtægter.

Vi henviser i den forbindelse til Ankestyrelsens principmeddelelse 104-16, der vedrører afgrænsningen mellem formue og indtægter og hvornår lån, tilbagebetaling af lån og gaver kan betragtes som indtægter. Vi henviser også til artiklen "Sådan skal beløb overført til en borgers konto betragtes i forhold til reglerne om hjælp til forsørgelse efter aktivloven" og den tilhørende vejledning, som findes på [Ankestyrelsens hjemmeside](#).

1.2 Fast ejendom

Kommunen skal som udgangspunkt se bort fra formue i form af ejerbolig eller andelsbolig, hvis ansøgeren bor der.

Hvis der er en betydelig friværdi i boligen, kan kommunen dog ud fra en konkret vurdering henvise ansøgeren til at optage lån i friværdien og leve af lånet, hvis borgeren kan klare de øgede boligudgifter, der følger med lånet.

Hvis en borger har fast ejendom, og kommunen overvejer, om det har betydning for retten til hjælp, skal kommunen altså forholde sig til, om:

- friværdien er "betydelig"
- borgeren kan optage lån i friværdien
- vedkommende kan betale de øgede boligudgifter.

Borgeren kan kun henvises til låneoptagelse, hvis det er en reel mulighed. Det betyder, at selvom en borger ejer en ejendom med betydelig friværdi, kan formuen i form af friværdi ikke begrunde et afslag på hjælp eller et ophør af hjælp, hvis borgeren ikke kan belåne friværdien (fx hvis banken siger nej).

Vi henviser til principmeddelelse 23-23, der samler Ankestyrelsens praksis om formue i form af fast ejendom.

2. Tilhører formuen borgeren eller borgerens ægtefælle?

Det er en betingelse for, at kommunen kan træffe afgørelse om afslag på hjælp eller op-hør/midlertidig afbrydelse af hjælp på grund af formue, at formuen tilhører borgeren eller vedkommendes ægtefælle.

Det formelle ejerforhold er som udgangspunkt dokumentation for ejerforholdet. Det er fx tinglysning, navn på kontoindehaver eller lignende.

I tilfælde hvor man ikke kan fastslå det formelle ejerforhold, fx ved kontante beløb, er konkret rådighed over formuen en stærk indikator for, hvem der ejer formuen/formuegodet.

Eksempel 1:

En borger bliver stoppet med en større mængde guldsmykker på sig. Borgeren oplyser, at guldet tilhører hans nabo, der har bedt borgeren om at sælge det. Borgeren kan imidlertid ikke godtgøre forklaringen yderligere, hvorfor borgeren bliver betragtet som den reelle ejer af guldet.

Eksempel 2:

En borger bliver antruffet med et større kontantbeløb på sig. Borgeren oplyser, at kontanterne tilhører hans 95-årige nabo, der har haft kontanterne liggende hjemme og nu gerne vil have sat dem i banken. Borgeren har oplysninger om naboens konto og fuldmagt fra naboen, hvorfor borgeren ikke kan betragtes som den reelle ejer af pengene.

Biler

For biler vil registreringen i Motorregistret altid være udtryk for ejerforholdet, fordi tredjemand skal kunne støtte ret på registreringen i forhold til tinglysning af pant (sikringsakter). Hvis en borger, der fremgår af Motorregisteret som ejer af en bil, oplyser, at vedkommende ikke er den reelle ejer af bilen, kan det derfor ikke tillægges betydning.

Eksempel 3:

En borger er registeret i Motorregisteret som ejer af en bil med en værdi på 100.000 kr. Borgeren oplyser, at bilen reelt tilhører hans søn, der bruger bilen til hverdag. Han oplyser også, at bilen kun er registreret i hans navn, fordi han kan få en billigere forsikring end sønnen. Da registreringen i Motorregisteret som nævnt er udtryk for ejerforholdet, har borgeren en formue i form af en bil med en værdi på 100.000 kr.

Det kan heller ikke tillægges betydning, hvis en borger henviser til, at det ikke er vedkommende selv, der har finansieret købet af en bil.

Eksempel 4:

En borger er registeret i Motorregisteret som ejer af en bil med en værdi på 100.000 kr. Borgeren oplyser, at det er hendes mor, der har købt bilen, og at bilen derfor reelt tilhører moren. Da registreringen i Motorregisteret som nævnt er udtryk for ejerforholdet, har det ikke betydning, at det er borgerens mor, der har finansieret bilen.

Hvis en borger oplyser, at der er registeret flere ejere på en bil, skal Motorregisterets registrering undersøges. Årsagen er, at det er muligt at registrere flere ejere i Motorregisteret, men

det fremgår ikke af registreringsattesten.

Indestående på konti

Ved indestående på en konto vil det formelle ejerforhold af kontoen også være dokumentation for, hvem der ejer indeståendet/formuen.

For en konto med flere ejere er udgangspunktet, at ejerforholdet er ligeligt fordelt, medmindre andet er registreret hos banken eller hos Skat. Fx vil udgangspunktet for en konto med to ejere være, at indeståendet deles 50/50.

3. Skal der ses bort fra formuen efter undtagelsesreglerne?

Når kommunen har fastslået, at en borger har formue, skal kommunen vurdere, om der skal ses bort fra hele eller dele af formuen i medfør af undtagelsesbestemmelserne i aktivlovens § 14, stk. 3 – § 14, stk. 8.

Vi bemærker, at vi gennemgår § 14, stk. 2, nedenfor i afsnittet om opgørelse af formue.

§ 14, stk. 3: Kommunen skal se bort fra efterbetaling af offentlige forsørgelsesydelse og øvrige offentlige sociale ydelser i op til 2 år fra udbetalingstidspunktet. Det beløb, der ses bort fra, udgør differencen mellem den ydelse, der er udbetalt for perioden, og den retmæssige ydelse for perioden.

Efterbetaling af offentlige ydelser vil som oftest blive betragtet som en indtægt, men kan betragtes som formue, hvis efterbetalingen er i behold, og hvis borgeren først ansøger om hjælp flere måneder efter udbetalingen. Vi henviser i den forbindelse til principmeddelelse 82-17.

§ 14, stk. 4: Kommunen skal se bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af en personskade, og som udbetales i henhold til:

- Lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelse
- Lov om erstatningsansvar
- Lov om arbejdsskadesikring
- Lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

§ 14, stk. 5: Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1466 af 16. december 2019 om tilfælde, hvor udbetalte erstatninger for tab af erhvervsevne ikke har indflydelse på retten til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Det følger af bekendtgørelsen, at kommunen skal se bort fra formue, der skyldes erstatning for tab af erhvervsevne, der er udbetalt som følge af en personskade i henhold til:

- Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet
- Bekendtgørelse om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v.
- Lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl.

- Bestemmelser for ansættelse og aflønning af personel ansat på kontrakt i Beredskabsstyrelsen i forbindelse med humanitært arbejde.

For at formue skal være undtaget efter § 14, stk. 4 eller 5, skal der være tale om en erstatning for tab af erhvervsevne, der er udbetalt som følge af en personskaade, og som er udbetalt i medfør af en af de nævnte love. Bestemmelserne er udtømmende, dvs. andre typer af erstatning for tab af erhvervsevne er ikke undtaget fra at indgå i formuevurderingen – det er kun de typer, der fremgår af § 14, stk. 4, og af bekendtgørelsen, der hører til § 14, stk. 5.

§ 14, stk. 6: Kommunen skal se bort fra legater, godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade, ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser mv., der er fritaget for beskatning.

Legater: Der ses bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6.

Godtgørelse for varigt mén: Ved godtgørelse for varigt mén har det ikke betydning, hvem der udbetaler godtgørelsen eller hvorfor (i modsætning til erstatninger for tab af erhvervsevne). Godtgørelse for varigt mén skal således ikke indgå i formuevurderingen, uanset om godtgørelsen udbetales af fx borgerens private ulykkesforsikring eller efter fx arbejdsskadeloven.

Godtgørelse for ikke-økonomisk skade: fx godtgørelse for tort, svie og smerte, erstatning for uberettiget varetægtsfængsling, visse former for fratrædelsesgodtgørelse, hvis der fx er tale om godtgørelse for uretmæssig opsigelse.

Hvis der foreligger oplysninger om, at hele eller dele af en borgers formue kan stamme fra midler, der er undtaget fra at indgå i formuevurderingen, skal kommunen undersøge, om det er tilfældet. Kommunen skal i et sådant tilfælde bede borgeren om oplysninger om midlerne (fx kopi af en afgørelse fra et forsikringssselskab eller lignende). Kommunen bør desuden indhente relevante kontooplysninger for at undersøge, om et indestående helt eller delvist stammer fra en formue, der er undtaget fra at indgå i formuevurderingen.

Der kan ikke stilles krav om, at en formue, der er undtaget fra at indgå i formuevurderingen, skal være udbetalt til eller stå på en kreditorbeskyttet konto eller en anden konto end borgerens øvrige midler.

Principmeddelelse A-6-07: En borger fik i juni 2002 udbetalt en godtgørelse for varigt mén på ca. 745.000 kr. efter en trafikulykke. I august 2002 købte han en ejerlejlighed for 520.000 kr., og i oktober 2005 tog han et lån på 225.000 kr. i lejligheden. Kommunen traf afgørelse om op-hør af hjælp med henvisning til, at borgeren havde en formue på 225.000 kr. Ankestyrelsen ændrede afgørelsen, fordi det var sandsynliggjort, at de 225.000 kr. stammede fra godtgørelsen for varigt mén, som var undtaget fra at indgå i formuevurderingen. Ankestyrelsen lagde herefter vægt på, at der ikke stilles generelle krav til identifikation af formue, der stammer fra erstatninger mv., der er undtaget fra at indgå i formuevurderingen.

Eksempel 5:

En borger får udbetalt en godtgørelse for varigt mén på 75.000 kr. og har derefter et indestående på 75.000 kr. Borgeren ansøger om hjælp til forsørgelse 2 måneder senere og har et indestående på 95.000 kr. Kontoudtog viser, at saldoen på borgerens konto ikke har været under 75.000 kr., og hele godtgørelsen for varigt mén er dermed stadig i behold og skal ikke indgå i formuevurderingen.

Eksempel 6:

En borger får udbetalt en godtgørelse for varigt mén på 105.000 kr. på grund af varige følger efter et trafikuheld. Kommunen er ikke berettiget til at træffe afgørelse om ophør af kontanthjælp med henvisning til de 105.000 kr., fordi der er tale om formue, der er undtaget fra at indgå i formuevurderingen.

Vi henviser endvidere til Ankestyrelsens principmeddelelse 14-23.

§ 14, stk. 7: Personer, der deltager i en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse og deres eventuelle ægtefælle er undtaget fra formuevurderingen. Hvis den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse ophører, er personen og den evt. ægtefælle igen omfattet af formuereglerne.

§ 14, stk. 8: Engangsudbetalinger vedr. kritisk sygdom. Det er en betingelse, at der er tale om udbetaling fra en forsikring ved kritisk sygdom.

4. Er formuen i behold?

Det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om afslag på hjælp eller ophør af hjælp, at borgeren reelt har formue i behold, så den kan bruges til forsørgelse.

Det betyder, at hvis borgeren fx har formue på ansøgningstidspunktet, men når at bruge formuen, inden kommunen træffer afgørelse om afslag eller i perioden fra et afslag til en genvurdering, kan kommunen ikke give afslag på hjælp med henvisning til formuen. Kommunen kan dog udbetale hjælpen med tilbagebetalingspligt, hvis borgeren har brugt formuen uforsvarligt. Vi henviser i den forbindelse til artiklen: "Sådan skal sager om tilbagebetaling pga. uforsvarlig økonomi i aktivlovens forstand behandles", som findes på [Ankestyrelsens hjemmeside](#).

4.1 Overførsler til andre personers konti

Det er som nævnt en forudsætning for, at en borger kan henvises til at leve af sin formue, at formuen er i behold og til rådighed.

En ofte tilbagevendende situation er, når en borger overfører beløb til andre personers konti i forbindelse med, at borgeren ansøger om hjælp til forsørgelse. Denne problemstilling behandles i Ankestyrelsens principmeddelelse 52-18.

Det følger af principmeddelelse 52-18, at hvis et beløb er overført til en anden persons konto, er udgangspunktet, at formuen (beløbet) er brugt. Kommunen kan imidlertid vurdere, at formuen alligevel er i behold – så borgeren kan bruge den til forsørgelse - selvom den er overført til en persons konto.

Det kan kommunen gøre, hvis:

1. overførslen er sket til en person, som borgeren har en personlig relation til, og
2. overførslen er sket på et tidspunkt, hvor borgeren får hjælp eller må forvente at få brug for hjælp til forsørgelse, fx hvis borgeren allerede modtog hjælp eller i forbindelse med ansøgning om hjælp, og

3. borgerens begrundelse for overførslen ikke kan dokumenteres eller sandsynliggøres.

Kommunen skal undersøge og forholde sig til alle tre forhold, og alle tre forhold skal være til stede, for at kommunen kan tilsidesætte en overførsel og vurdere, at formuen stadig er i behold.

Ad. 1. Overførsel til en person som borgeren har en personlig relation til

Det vil typisk være unge mennesker, der overfører penge til deres forældre. Det kan dog også være forældre, der overfører til deres voksne børn, en person der overfører penge til en ven eller lignende.

Det afgørende er, om der kan fastslås en personlig relation mellem borgeren og modtageren. Hvis borgeren ikke har en personlig relation til den, som overførslen er sket til, kan borgeren ikke anses for forsat at have rådighed over formuen.

Det kan fx være, at overførslen er sket til en myndighed, virksomhed eller en person, som borgeren ikke har en personlig relation til (fx arbejdsgiver eller mekaniker, og der ikke samtidig er oplysninger om, at borgeren har en personlig relation til modtageren). I disse situationer må pengene som udgangspunkt anses for at være forbrugt.

Eksempel 7:

En borgers ægtefælle havde overført sin formue til sin arbejdsgiver, umiddelbart inden borgeren ansøgte om hjælp til forsørgelse. Kommunen vurderede, at borgeren ikke havde ret til hjælp, da der ikke var dokumentation for et låneforhold mellem ægtefællen og dennes arbejdsgiver. Ægteparret havde derfor fortsat rådighed over formuen.

Ankestyrelsen vurderede, at borgeren ikke længere havde rådighed over formuen og ændrede kommunens afgørelse. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der var tale om en overførsel til ægtefællens arbejdsgiver, og at der ikke forelå oplysninger om, at borgerens ægtefælle havde en personlig relation til sin arbejdsgiver. Pengene var derfor forbrugt.

Ad. 2. Overførslen er sket på et tidspunkt, hvor borgeren får hjælp eller må forvente at få brug for hjælp

Hvis formuen skal anses for fortsat at være i behold, skal overførslen være sket på et tidspunkt, hvor borgeren modtager hjælp eller må forvente at få brug for hjælp. Borgeren må f.eks. forvente at få brug for hjælp, hvis vedkommende ikke har et forsørgelsesgrundlag på tidspunktet for overførslen.

Det skal fremgå af afgørelsen, hvorfor kommunen vurderer, at borgeren vidste eller burde have vidst, at vedkommende ville få brug for hjælp til forsørgelse.

Eksempel 8:

En borger overfører sin opsparing på 100.000 kr. til sin far en uge efter, at vedkommende var blevet opsagt fra sit arbejde og 3 uger inden, vedkommende ansøger om hjælp til forsørgelse. Kommunen vurderer, at borgeren vidste eller burde have vidst, at vedkommende ville få brug

for hjælp til forsørgelse, fordi borgeren havde modtaget sin opsigelse umiddelbart inden overførslen.

Eksempel 9:

En borger på 19 år overførte sin børneopsparing på 60.000 kr. til sine forældre i marts 2021, fordi de havde lagt ud for nye møbler mv. til hendes værelse. Borgeren var på daværende tidspunkt i gang med en ungdomsuddannelse.

Hun ansøgte om hjælp til forsørgelse i juli 2021, og kommunen gav afslag på hjælp med den begrundelse, at de 60.000 kr. fortsat var i behold. Kommunen havde ikke begrundet, hvorfor kommunen vurderede, at borgeren vidste eller burde have vidst, at hun ville få brug for hjælp til forsørgelse.

Ankestyrelsen ændrede kommunens afgørelse om, at formuen stadig var i behold, fordi det ikke var sandsynliggjort, at borgeren i marts 2021 vidste eller burde have vidst, at vedkommende ville få brug for hjælp til forsørgelse.

Ad. 3. Borgerens begrundelse for overførslen kan ikke dokumenteres eller sandsynliggøres

Kommunen skal undersøge og forholde sig til borgerens forklaring om årsagen til overførslen. Borgerens egen forklaring skal således inddrages i vurderingen af, om formuen er brugt eller i behold.

Borgeren begrunder ofte overførsel af en formue med, at formuen er brugt til at betale gæld. I den forbindelse vil det være relevant at undersøge, om:

- der er overført penge fra långiveren til borgeren, fx via kontoudtog
- der er dokumentation for, at långiveren har afholdt udgifter for borgeren, og om långiveren selv var i stand til at afholde udgifterne
- der er lånedokumenter/gældsbreve
- der er andre faktiske forhold, fx at långiveren selv har lånt penge for at låne til borgeren
- långiveren har ført regnskab med afholdte udgifter

Ovenstående er ikke en udtømmende liste, og andre faktiske forhold kan også indgå i vurderingen. Et privat lånedokument kan være et element i vurderingen af, om der foreligger et gældsforhold. Et lånedokument kan dog ikke stå alene for at fastslå, at der foreligger et låneforhold. Låneforholdet skal derfor understøttes af faktiske forhold.

Det forhold, at der ikke foreligger et lånedokument/gælds brev, betyder dog heller ikke i sig selv, at et låneforhold ikke kan dokumenteres eller sandsynliggøres, hvis andre forhold understøtter borgerens forklaring.

Det er vigtigt at understrege, at alle tre ovennævnte forhold skal være til stede, for at kommunen kan tilsidesætte en overførsel til en anden persons konto.

Særligt om overførsler fra voksne børn til deres forældre

Der kan være andre forhold, som indikerer, at en overførsel er proforma. Fx hvis der henvises til, at borgerens forældre har betalt kost og logi og lommepenge. Det er ikke usædvanligt, at forældre hjælper deres voksne børn (over 18 år) økonomisk, når de har brug for det. Der er således en formodning om, at overførsler fra forældre til børn og periodevis betaling af børns udgifter, kost og logi ikke skal tilbagebetales, medmindre der er oplysninger, som taler for et etableret låneforhold.

Forældre har forsørgerpligt over for deres børn under 18 år. Det betyder, at alle udgifter ved barnets forsørgelse, indtil pågældende fylder 18 år - herunder betaling for kørekort, husleje, løbende forsørgelse, tøj og øvrigt forbrug - påhviler forældrene. Der kan derfor ikke opstå et gældsforhold på baggrund af denne type udgifter. Derudover kan personer under 18 år ikke stifte gæld.

I sager, hvor en borger henviser til, at en overførsel til en anden persons konto er betaling af gæld, som er stiftet, før borgeren blev 18 år, kan kommunen betragte formuen som i behold.

Gaveforhold

Hvis borgeren begrundet overførslen med, at der er tale om en gave til modtageren, skal det sandsynliggøres eller dokumenteres. Et element i denne vurdering er, om gavens størrelse er sædvanlig parterne i mellem. Et andet element er, om der har været en anledning til at give gaven, fx at modtageren har fødselsdag eller lignende.

5. Er formuen til rådighed for borgeren?

Det er en forudsætning for at træffe afgørelse om afslag på eller ophør af hjælp pga. formue, at formuen er til rådighed, så borgeren kan bruge formuen til sin forsørgelse (betale sin husleje, købe mad osv.).

Hvis borgerens formue ikke udgøres af kontanter eller et indestående, men af et formuegode – fx en bil – skal kommunen derfor være opmærksom på, hvor lang tid det vil tage for borgeren at omsætte formuegodet til kontanter, der kan bruges til borgerens forsørgelse.

Omsætningen af et formuegode skal kunne ske inden for højst ca. en måned. Formuen skal kunne erstatte den kontanthjælpsudbetaling, borgeren ikke får, og skal kunne bruges til at betale regninger osv.

Let omsættelig formue er typisk f.eks. aktier, obligationer og biler.

Andre typer af formuegoder, som borgeren er afskåret fra at sælge eller bruge, har ikke betydning for retten til hjælp. Det kan fx være et sommerhus, der ejes i sameje med en anden person.

Det betyder, at f.eks. båndlagte midler ikke indgår i formuevurderingen. Midler, borgeren i øvrigt er afskåret fra at bruge eller sælge, indgår heller ikke i formuevurderingen.

Eksempel 10:

En borger på 21 år ansøger om hjælp til forsørgelse. Borgeren har arvet 100.000 kr. efter sin mormor, og arven er båndlagt til borgeren fylder 25 år. Arven udgør en formue, og formuen tilhører borgeren. Men da arven er båndlagt, er formuen ikke til rådighed. Den har derfor ikke betydning i forhold til, om borgeren har ret til hjælp.

Ankestyrelsens principmeddelelse O-9-99: Kommunen kunne ikke give afslag med henvisning til, at borgeren kunne tage lån med sikkerhed i en børneopsparing, der var bundet til borgeren blev 21 år.

Der kan være tilfælde, hvor formuen kan frigives eller realiseres, men der er en vis ventetid. Det kan f.eks. være en båndlæggelse, der kan ophæves, eller et sameje om et sommerhus der kan ophæves. I disse tilfælde er der på ansøgningstidspunktet ikke formue, der kan dække forsørgelsen.

Der kan derfor ydes hjælp med tilbagebetalingspligt i ventetiden, hvis formuegodet kan frigives eller realiseres inden for kortere tid, jf. aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 4. Denne bestemmelse kan dog kun bruges i en ansøgningssituation. Vi henviser i den forbindelse til Ankestyrelsens principmeddelelse 18-13 om kontanthjælp – tilbagebetaling – kortere tid – formue – bolig.

Når formuegodet er blevet frigivet eller realiseret, er det formue, der kan dække forsørgelsen, og retten til hjælp ophører.

Kravet om hurtig omsættelighed kan have betydning ved værdiansættelsen af et formuegode. Det kan være, at et formuegode er vurderet til en bestemt pris, men at det vil tage tid at finde den rette køber. Et hurtigt salg vil derfor indbringe en lavere pris. I det tilfælde, er det den lavere pris, der skal lægges til grund ved vurderingen.

6. Opgørelse af formuen

Når det er konstateret, at borgeren har formue i behold og til rådighed, skal formuens størrelse opgøres. I en ansøgningssituation opgøres formuen på ansøgningstidspunktet. I et forløb, hvor borgeren modtager hjælp, opgøres formuen på det tidspunkt, hvor den erhverves.

Formue opgøres som udgangspunkt som summen af borgerens aktiver/positive værdier uden fradrag for passiver/negative værdier. Det betyder, at formue ikke opgøres som summen af borgerens samlede aktiver/positive værdier fratrukket summen af borgerens samlede gæld.

Principmeddelelse O-96-93: En borger havde formue i form af obligationer. Der kunne ikke tages hensyn til, at han havde studiegæld, da denne gæld ikke var forfalden.

Hvis borgeren har dokumenteret gæld med pant i et formuegode, f.eks. en bil eller et sommerhus, ses der dog bort fra denne gæld ved opgørelsen af formuen. Det er så friværdien, der indgår i formueopgørelsen.

Når formuen er opgjort, skal der ses bort fra 10.000 kr. for ugifte eller 20.000 kr. for gifte i henhold til aktivlovens § 14, stk. 1. (pr. 1. juli 2025: 15.000 kr./30.000kr.)

Særligt om indtægter til forsørgelse

Kommunen skal være særlig opmærksom på, at indtægter til forsørgelse ikke skal indgå i en formueopgørelse. Det betyder, at hvis et indestående på en borgers konto helt eller delvist udgøres af en indtægt til forsørgelse, skal denne del af indeståendet ikke betragtes som formue.

Eksempel 11:

En borger får den 31. december udbetalt 11.000 kr. i hjælp til forsørgelse og har derefter et indestående i banken på 16.000 kr. Borgeren har dermed et indestående, der overstiger formuegrænsen på 10.000 kr. (15.000 kr. pr. 1. juli 2025), men da 11.000 kr. af de 16.000 kr. er indtægt til forsørgelse, skal de ikke indgå i opgørelsen af formuen. Dvs. borgeren har kun en formue på 5.000 kr.

Eksempel 12:

En borger ansøger om kontanthjælp den 1. maj, hvor han har et indestående på 15.000 kr. på sin konto. Han har den 30. april fået udbetalt sin sidste portion arbejdsløshedsdagpenge på netto 8.000 kr. De 8.000 kr. skal ikke indgå i opgørelsen af formuen, fordi der er tale om en indtægt til forsørgelse, og borgeren har således kun en formue på 7.000 kr.

Eksempel 13:

En borger ansøger om kontanthjælp den 4. maj, hvor han har et indestående på 15.000 kr. på sin konto. Han har den 30. april fået udbetalt sin sidste portion arbejdsløshedsdagpenge på netto 8.000 kr., og han har brugt 4.000 kr. på at betale regninger. Der resterer dermed kun 4.000 kr. af indtægten til forsørgelse, som ikke skal indgå i formueopgørelsen, og borgeren har dermed en formue på 1.000 kr. (indestående 15.000 kr. – den resterende del af indtægten til forsørgelse på 4.000 kr. = 11.000 kr. Der skal ses bort fra 10.000 kr., og borgeren har herefter formue på 1.000 kr.).

Vi henviser til Ankestyrelsens principmeddelelse 28-24.

En indtægt til forsørgelse skal betragtes som formue, når den periode, som indtægten er beregnet til at dække, er gået. Det har ikke betydning, om der er udbetalt en ny indtægt til forsørgelse eller ej. Det betyder, at hvis en del af indtægten ikke er brugt, skal den betragtes som formue.

Eksempel 14:

En borger får udbetalt 10.000 kr. i kontanthjælp den 31. december. Borgeren bruger kun 2.000 kr. af hjælpen i løbet af januar, og de resterende 8.000 kr. skal betragtes som formue pr. den 1. februar. Årsagen er, at perioden, som kontanthjælpen skulle dække, var den 1. til den 31. januar (begge dage inkl.).

Vi henviser til Ankestyrelsens principmeddelelse 28-24.

Opsparet børne- og ungeydelse, børnetilskud og børnebidrag

Opsparet børne- og ungeydelse, børnetilskud og børnebidrag er indtægter, når de bliver udbetalt. Hvis de ikke bruges, vil de efter 3 måneder eller 1 måned (afhængig af hvilken periode ydelsen dækker) gå fra at være indtægt til opsparat formue.

I forhold til formuevurderingen, er det afgørende, om pengene tilkommer forældrene eller barnet.

Børne- og ungeydelse tilkommer forældrene/forælderen, og derfor skal opsparat børne- og ungeydelse betragtes som formue. Børnetilskud tilkommer barnet, og derfor skal opsparat børnetilskud ikke betragtes som formue, der har betydning for retten til hjælp, da formuen tilhører barnet og ikke forælderen.

6.1 aktivlovens § 14, stk. 2 – bevaring eller opnåelse af en nødvendig boligstandard

Det følger af § 14, stk. 2, at kommunen skal se bort fra beløb af hensyn til at bevare eller opnå en nødvendig bolig standard og/eller af hensyn til borgerens erhvervs- og uddannelsesmuligheder.

Kommunen skal vurdere, om der skal ses bort fra formue af denne årsag. Kommunen bør derfor altid spørge borgeren om dennes boligforhold og uddannelses- og erhvervsmæssige planer.

Opnåelse af en nødvendig boligstandard:

Udgangspunktet for vurderingen efter § 14, stk. 2, er, om borgerens aktuelle boligsituation er rimelig. Hvis den ikke er det, skal der ses bort fra et beløb til fx istandsættelse eller flytning. Det er ikke afgørende, om borgeren selv har planer om/et ønske om at istandsætte sin bolig eller om at flytte, men om der objektivt set er et behov. Det har heller ikke betydning, om borgeren kan få dækket udgifter til fx flytning eller vedligehold efter anden lovgivning, eller at en borger får sit depositum tilbage ved flytning.

Unge mennesker, der fortsat bor hjemme, men som ønsker at flytte hjemmefra, har ikke krav på, at der ses bort fra et beløb af eventuel formue, medmindre der er oplysninger om, at boligsituationen hos forældrene er uholdbar. Det kan fx være, hvis den unge og forældrene bor på meget lidt plads, hvis situationen er konfliktfyldt, hvis forældrene har misbrug eller lignende.

Ankestyrelsen har i en principmeddelelse 28-24 taget stilling til, hvornår der skal ses bort fra et beløb af en formue af hensyn til opnåelse af en nødvendig boligstandard:

Sag nr. 2: Borgeren var 21 år og boede til leje i en ungdomsbolig. Boligen skulle fraflyttes, når borgeren blev 25 år. Der var derfor grundlag for at se bort fra et beløb af borgerens opsparing af hensyn til boligformål, fordi der var tale om et tidsbegrænset lejemål.

Sag nr. 3: En borger havde 40.000 kr. på en boligopsparingskonto. Pengene var afsat til reparation af et utæt tag og utætte vinduer. Ankestyrelsen tilsidesatte kommunens skøn om, at der ikke skulle ses bort fra en del af formuen, fordi skønnet var åbenbart urimeligt. Kommunen

skulle have foretaget en konkret vurdering af, hvilke reparations- og vedligeholdelsesudgifter det havde været nødvendigt at afholde i den periode, hvor ansøger modtog kontanthjælp.

Sag nr. 6: En borger havde en opsparing på ca. 24.000 kr., og han oplyste, at en del af opsparingen skulle bruges til etablering i egen lejlighed. Kommunen vurderede, at der ikke skulle ses bort fra et beløb af hensyn til opnåelse af en nødvendig boligstandard, fordi borgeren ikke stod over for at have udgifter til bolig.

Ankestyrelsen vurderede, at det ikke var afgørende, om borgeren havde konkrete planer om at anskaffe en anden bolig, men om den aktuelle bolig var rimelig. Ankestyrelsen hjemviste sagen, fordi der ikke forelå oplysninger om borgerens boligforhold ud over, at han boede hos sin familie.

Eksempel 15:

En borger havde en formue på 60.000 kr. Borgeren mente, at der skulle ses bort fra et beløb af formuen, så borgeren kunne opnå en nødvendig boligstandard. Borgeren boede i en 2-værelses lejlighed, og der var ingen oplysninger om, at boligen ikke var rimelig. Borgeren havde imidlertid fået tilbudt en lejlighed med altan i samme bygning, og den ville hun gerne flytte ind i. Kommunen vurderede, at der ikke var grundlag for at se bort fra et beløb for at kunne opnå en nødvendig boligstandard, fordi der ikke var oplysninger om, at borgerens nuværende bolig ikke var rimelig. Det forhold, at hun kunne flytte til en bedre lejlighed, kunne ikke i sig selv føre til, at der skulle ses bort fra et beløb af denne årsag. Ankestyrelsen stadfæstede kommunens afgørelse.

Eksempel 16:

En borger havde fået udbetalt sin pensionsopsparing og havde derefter en formue på 100.000 kr. Borgeren oplyste i sin klage, at en del af pengene skulle bruges til at rette op på dårlige toiletforhold i hans lejlighed. Kommunen undersøgte imidlertid ikke dette yderligere. Ankestyrelsen hjemviste sagen for, at kommunen kunne undersøge borgerens oplysninger om boligen og tage stilling til, om der skulle ses bort fra beløb for at kunne opnå en nødvendig boligstandard.

Der er ikke regler for, hvordan kommunen skal fastsætte et eventuelt beløb, der skal ses bort fra, og kommunen har en vid ramme for skønnet. Kommunen skal dog begrunde størrelsen på det beløb, der ses bort fra.

6.2. aktivlovens § 14, stk. 2 - uddannelses- og erhvervs muligheder

Der kan ses bort fra den del af formuen, der bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder. Der kan f.eks. være tale om bevarelse af en bil i et geografisk område, hvor der er langt til offentlig transport for at øge mulighederne for jobsøgning, eller at man ser bort fra værdier i ægtefællens selvstændige virksomhed, for at denne kan bevare sin indtægt.

Hvis kommunen vurderer, at der skal ses bort fra et beløb af hensyn til uddannelses- og erhvervs mæssige formål, skal kommunen begrunde størrelsen på det beløb, der ses bort fra. Der er ikke regler for, hvordan kommunen skal fastsætte beløbet, og kommunen har således en vid ramme for skønnet.

O-102-98: Borgeren havde afsluttet en uddannelse til landmand og havde 125.000 kr. stående på en etableringskonto med henblik på at etablere sig som selvstændig landmand. Der kunne ikke ses bort fra formuen, fordi en realisering af formuen ikke ville skabe hindringer for borgerens fortsatte erhvervs- eller uddannelsesmuligheder. Borgeren havde således mulighed for at påtage sig arbejde som lønmodtager.

O-41-99: Borgeren var uddannet filminstruktør i sit hjemland og havde været arbejdsløs, siden han ankom til Danmark. Han var medlem af en faglig organisation, der tildelte ham et rejselegat med henblik på deltagelse i to filmfestivaler i udlandet. Ankestyrelsen vurderede, at rejselegatet var formue, og at der skulle ses bort fra formuen af hensyn til borgerens erhvervs- og uddannelsesmuligheder. Ankestyrelsen lagde i den forbindelse vægt på, at borgeren havde været arbejdsløs, siden han ankom til Danmark.

7. Beregning af selvforsørgelsesperioden

Når formuen er opgjort, skal kommunen tage stilling til, hvor lang tid borgeren forventes at kunne leve af formuen.

Ved denne beregning skal kommunen tage højde for, at borgeren som minimum vil have et beløb til rådighed, der svarer til det beløb, vedkommende kunne have modtaget netto pr. måned, hvis der havde været ret til hjælp til forsørgelse. Det følger af principmeddelelse 39-11.

Det betyder, at kommunen skal beregne, hvad borgeren ville kunne få i hjælp (ydelsessats + eventuelle tillæg, med fradrag for eventuelle indtægter, + evt. § 34-støtte), hvis borgeren ikke havde formue.

Kommunen har valgfrihed i forhold til, om man vil anvende bruttohjælpen eller beregne selvforsørgelsesperioden ud fra nettohjælpen, men kommunen skal behandle sammenlignelige situationer ens, dvs. bruge samme beregningsmetode i forhold til alle kommunens borgere, jf. lighedsgrundsætningen.

Det er vigtigt at understrege, at en borger ikke er afskåret fra at ansøge om hjælp, før selvforsørgelsesperioden udløber. Det kan fx være, hvis borgeren bruger sin formue hurtigere end forudsat.

Kommunen skal i så fald tage stilling til, om borgeren opfylder betingelserne for at modtage hjælp, og kan bevilge hjælp med tilbagebetalingspligt, hvis forbruget af formuen har været uforsvarligt.

Hvis kommunen vejleder en borger om, at vedkommende tidligst kan ansøge om hjælp igen, når selvforsørgelsesperioden er udløbet, vil der være tale om forkert vejledning.

7.1 I et forløb – midlertidig afbrydelse af hjælpen eller ophør af hjælpen

Hvis formuen (efter der er set bort fra beløb efter § 14, stk. 1, osv.) er *mindre* end en måneds hjælp, skal der ikke træffes afgørelse om ophør af hjælpen, og der skal ikke beregnes en selvforsørgelsesperiode.

I stedet skal hjælpen afbrydes midlertidigt. Årsagen er, at hvis formuen er mindre end 1 måneds hjælp, er der alene tale om en midlertidig forsørgelsesmulighed, hvor hjælpen skal fortsætte uden ny ansøgning, når den midlertidige forsørgelsesmulighed er ovre. Vi henviser i den forbindelse til Ankestyrelsens principmeddelelse 81-19.

En midlertidig afbrydelse på grund af formue foretages ved at nedsætte hjælpen til forsørgelse i den efterfølgende måned med et beløb svarende til formuens størrelse.

Eksempel 17:

En borger vinder 12.000 kr. den 4. maj, og har dermed en formue på 2.000 kr., efter at der er set bort fra 10.000 kr. (pr. 1. juli 2025: 15.000 kr.) Hjælpen for maj, der udbetales ved udgangen af maj til forsørgelse i juni, skal derfor nedsættes med 2.000 kr. Årsagen er, at borgeren skal gemme de 2.000 kr. og bruge dem til sin forsørgelse i juni måned.

Eksempel 18:

En borger vinder 6.000 kr. den 10. april og har derudover formue på 8.000 kr., dvs. i alt 14.000 kr. Når der er set bort fra 10.000 kr. (pr. 1. juli 2025: 15.000 kr.), har borgeren dermed en formue på 4.000 kr. Hjælpen for april, der udbetales ved udgangen af april til forsørgelse i maj, skal nedsættes med 4.000 kr.

Hvis en borger, der modtager hjælp, har en formue, der er større end 1 måneds hjælp, (efter der er set bort fra beløb efter § 14, stk. 1. osv.), skal kommunen træffe afgørelse om ophør af hjælpen og beregne en selvforsørgelsesperiode.

Eksempel 19:

En borger vinder 40.000 kr. den 10. april. Kommunen ser bort fra 10.000 kr. efter reglerne (pr. 1. juli 2025: 25.000 kr.), og borgeren har herefter en formue på 30.000 kr. til sin forsørgelse. Kommunen træffer derfor afgørelse om ophør af hjælpen, således at borgeren ikke får udbetalt hjælp ved udgangen af april.

Det skal understreges, at kommunen ikke kan træffe afgørelse om ophør med tilbagevirkende kraft. En afgørelse om ophør skal træffes med virkning fra næste udbetalingstidspunkt efter afgørelsen, således at borgeren derefter ikke får yderligere hjælp udbetalt.

Det betyder, at hvis kommunen undersøger, om en borger har formue, skal kommunen fortsætte med at udbetale hjælp, indtil der evt. er truffet en afgørelse om fremadrettet ophør. Kommunen kan således ikke tilbageholde ydelsen, mens det undersøges, om en borger har formue.

Eksempel 20:

En borger modtager kontanthjælp, og kommunen bliver i april opmærksom på, at borgeren pr. 31. december havde et indestående på 100.000 kr. Kommunen vælger at tilbageholde ydelsen for april til forsørgelse i maj og ydelsen for maj til forsørgelse i juni, mens kommunen undersøger, om borgeren fortsat har formue. Kommunen træffer først afgørelse om ophør i juni måned.

Der er ikke hjemmel i aktivloven til at tilbageholde ydelsen for april og maj, når der ikke er truffet en afgørelse om ophør. Kommunen skulle derfor have udbetalt ydelsen for april, mens den undersøgte, om borgeren havde formue. Ydelsen kan derefter evt. kræves tilbagebetalt, hvis betingelserne i aktivlovens § 91 er opfyldt.

Hvis borgeren erhverver flere formuer i løbet af en måned

Hvis en borger allerede har erhvervet en formue, der har begrundet et ophør af hjælp, efterfølgende erhverver flere formuer, har det ikke betydning, fordi hjælpen allerede er ophørt.

Hvis borgeren har erhvervet en formue, der er mindre end en måneds hjælp, og derefter erhverver en formue der er større end en måneds hjælp, skal kommunen træffe afgørelse om ophør af hjælpen.

Hvis en borger i løbet af en måned erhverver flere formuer, der hver især er mindre end en måneds hjælp, og hvis borgerens samlede formue heller ikke overstiger formuegrænsen, har de enkelte formuer ikke betydning for udbetalingen af hjælp til forsørgelse.

Eksempel 21:

En borger har et indestående på 8.000 kr. og erhverver en formue på 1.000 kr., hvorefter borgeren har et indestående på 9.000 kr. Borgeren har ikke formue, der overstiger 10.000 kr.

En borger kan dermed erhverve og forbruge formue under formuegrænsen frit, og det har ikke betydning, at det sker flere gange i løbet af en måned. Dvs., at det har ikke betydning, at de enkelte formuer ville overstige formuegrænsen, hvis de blev lagt sammen.

Eksempel 22:

En borger har et indestående på 4.000 kr. Han erhverver en formue på 1.000 kr. den 5. april og bruger formuen igen i løbet af få dage. Den 12. april erhverver borgeren en ny formue på 3.000 kr., og igen bruger han formuen i løbet af få dage. Den 15. april erhverver han en ny formue på 5.000 kr., og bruger pengene igen i løbet af få dage. Den 22. april erhverver han en ny formue på 4.000 kr. og bruger pengene i løbet af få dage.

Borgeren har samlet set erhvervet i alt 13.000 kr. i løbet af måneden, men fordi der er tale om formuer, der hver især ikke overstiger formuegrænsen (heller ikke sammenlagt med borgers øvrige formue), har det ikke betydning for retten til hjælp.

Hvis den enkelte formue ikke i sig selv overstiger formuegrænsen, men overstiger formuegrænsen sammenlagt med borgerens øvrige formue, vil der være formue, der kan have betydning for retten til hjælp.

Eksempel 23:

En borger erhverver en formue på 2.000 kr. den 8. april og har i forvejen et indestående på 9.000 kr., dvs. i alt 11.000 kr. Der ses bort fra 10.000 kr. efter reglerne, og borgeren har dermed en formue på 1.000 kr.

Hvis borgeren fx erhverver yderligere formue på fx 3.000 kr. den 14. april, skal kommunen opgøre borgerens formue igen pr. den 14. april og hjælpen for april til forsørgelse i maj skal nedsættes med yderligere 3.000 kr.

Særligt om tilbagebetaling på grund af formue

Hvis kommunen opdager, at en borger har en formue, der er større end en måneds hjælp, og har haft det gennem en periode, skal kommunen træffe afgørelse om ophør af fremtidig hjælp i stedet for at kræve tilbagebetaling af allerede udbetalt hjælp.

Årsagen er, at det følger af § 14, at der ikke kan udbetales hjælp, hvis en borger har formue, der overstiger 10.000 kr./20.000 kr. (pr. 1. juli 2025: 15.000 kr./30.000 kr.).

Eksempel 24:

Kommunen opdager pr. 1. juni, at en borger har et indestående på 150.000 kr. og har haft det siden den 1. januar. Borgeren har dermed modtaget hjælp uberettiget fra den 1. januar. Kommunen træffer afgørelse om ophør af hjælp og beregner en selvforsørgelsesperiode på baggrund af en formue på 140.000 kr.

Borgeren har modtaget hjælp i perioden fra den 1. januar til den 1. juni uden at have ret til hjælpen, men fremadrettet ophør af hjælp går som nævnt forud for tilbagebetaling af allerede udbetalt hjælp.

Hvis kommunen opdager, at en borger har haft en formue, skal kommunen vurdere, om der er grundlag for at kræve allerede udbetalt hjælp tilbagebetalt.

Ved behandling af sager om tilbagebetaling på grund af formue, kan det være en hjælp at "spole tiden tilbage" og overveje, hvad kommunen ville have gjort, hvis kommunen havde kendt til formuen og forbruget af formuen, da borgeren erhvervede den.

Kommunen skal først opgøre formuen på tidspunktet for erhvervelsen på almindelig vis, altså som beskrevet i afsnittene ovenfor. Kommunen skal derefter beregne en selvforsørgelsesperiode, hvor borgeren kunne have levet af formuen.

Kommunen skal også tage stilling til, om formuen har været i behold i hele selvforsørgelsesperioden.

Hjælpen er modtaget uberettiget, hvis borgeren har haft formue, som kunne have været brugt til forsørgelse, i behold og til rådighed i hele selvforsørgelsesperioden. Kommunen kan kræve tilbagebetaling af udbetalt ydelse, hvis betingelserne i aktivlovens § 91 i øvrigt er opfyldt.

Hvis formuen ikke har været i behold i hele eller dele af selvforsørgelsesperioden, fordi borgeren har brugt den, er det også en betingelse for at kræve tilbagebetaling af allerede udbetalt hjælp, at formuen er brugt uforsvarligt:

Hvis kommunen havde kendt til formuen på det tidspunkt, hvor den blev erhvervet, kunne

kommunen have truffet afgørelse om ophør af hjælp. Hvis borgeren havde nået at bruge formuen, inden kommunen traf afgørelse om ophør, skulle kommunen imidlertid fortsætte med at udbetale hjælp, fordi formuen ikke var i behold. Hvis formuen var brugt uforsvarligt, kunne kommunen udbetale hjælpen med tilbagebetalingspligt – vi henviser i den forbindelse til afsnit 4 oven for "Er formuen i behold?".

Med andre ord: hvis borger har haft en formue og har brugt den *forsvarligt* inden udløbet af selvforsørgelsesperioden, er hjælpen ikke modtaget uberettiget, og der kan derfor ikke kræves tilbagebetaling af allerede udbetalt hjælp. Hvis borger har haft en formue og har brugt den *uforsvarligt* inden udløbet af selvforsørgelsesperioden, er hjælpen modtaget uberettiget, og kan kræves tilbagebetalt, hvis betingelserne i aktivlovens § 91 er opfyldt.

Eksempel 25:

En borger vinder 160.000 kr. den 5. januar. Kommunen opdager formuen den 6. januar og træffer afgørelse om ophør med en selvforsørgelsesperiode på 10 måneder. Borgeren henvender sig imidlertid den 10. januar og oplyser, at formuen er brugt.

Da formuen er brugt, kan kommunen ikke træffe afgørelse om ophør (jf. afsnit 5 ovenfor). Kommunen skal derfor fortsat udbetale hjælp. Hvis formuen er brugt uforsvarligt, kan kommunen udbetale hjælpen med tilbagebetalingspligt.

Eksempel 26: Formue i behold og til rådighed i hele selvforsørgelsesperioden:

En borger vinder den 15. januar 50.000 kr. Kommunen opdager dette den 1. november, hvor formuen er brugt.

Kommunen ser bort fra 10.000 kr., og borgeren havde dermed pr. den 15. januar en formue på 40.000 kr., som vedkommende kunne have brugt til sin forsørgelse.

Borgerens sats var 10.000 kr., og borgeren kunne dermed have levet af formuen fra den 1. februar til den 31. maj.

Det fremgår af borgerens kontooplysninger, at han først bruger formuen i løbet af juli. Formuen er dermed i behold og til rådighed i hele selvforsørgelsesperioden, og borgeren har dermed modtaget hjælpen for januar til forsørgelse i februar, hjælpen for februar til forsørgelse i marts, hjælpen for marts til forsørgelse i april og endelig hjælpen for april til forsørgelse i maj uberettiget, fordi borgeren havde formue, der skulle have været brugt til forsørgelse.

Hvis betingelserne for at kræve tilbagebetaling i aktivlovens § 91 er opfyldt, kan kommunen kræve tilbagebetaling af den hjælp, borgeren har modtaget uberettiget.

Eksempel 27: Formuen er forbrugt inden udløbet af selvforsørgelsesperioden

En borger vinder den 15. januar 50.000 kr. Kommunen opdager det den 1. november. Kommunen ser bort fra 10.000 kr. efter reglerne, og borgeren havde dermed en formue på 40.000 kr., vedkommende kunne have brugt til sin forsørgelse fra den 1. februar til den 31. maj.

Borgeren bruger imidlertid formuen inden udgangen af januar.

Hvis kommunen havde kendt til formuen og forbruget af formuen pr. 15. januar, ville kommunen som udgangspunkt have overvejet at træffe afgørelse om ophør, således at borgeren ikke ville få udbetalt hjælp ved udgangen af januar. Men da borgeren når at bruge formuen inden udgangen af januar, kan kommunen ikke træffe afgørelse om ophør af hjælp, fordi formuen ikke længere er i behold. I stedet skulle kommunen fortsætte med at udbetale hjælp, eventuelt med tilbagebetalingspligt efter aktivlovens § 93, hvis formuen var brugt uforsvarligt.

I situationer, hvor en borger har haft formue og brugt den, skal kommunen både vurdere, om betingelserne for at bevilge hjælp med tilbagebetalingspligt pga. uforsvarlig økonomi i § 93 ville have været opfyldt (herunder også om, borgeren har været i tilbud) og om betingelserne for at kræve tilbagebetaling efter § 91 er opfyldt.

Eksempel 28:

Borgeren erhverver en formue på 50.000 kr. den 15. januar. Den 16. januar falder borgeren og pådrager sig en alvorlig tandskade, der skal behandles akut. Borgeren ender derfor med at bruge hele formuen på tandbehandling. Formuen er dermed brugt inden udløbet af selvforsørgelsesperioden, men den er ikke brugt uforsvarligt. Betingelserne i § 93 er dermed ikke opfyldt, og hjælpen for januar – maj kan ikke kræves tilbagebetalt.

Eksempel 29:

Borgeren erhverver en formue på 50.000 kr. den 15. januar, men bruger hele formuen på spil. Formuen er brugt uforsvarligt, men borgeren har deltaget i tilbud i marts måned. Det er derfor kun hjælpen for februar, april og maj, der kunne have været bevilget med tilbagebetalingspligt, og det er derfor kun denne hjælp, der kan kræves tilbagebetalt efter § 91.